

20. konferenca Dnevi slovenske informatike

**Prakse planiranja informatike in upravljanja
poslovno-informacijske arhitekture v
slovenskih poslovnih sistemih**

Alenka Rožanec, Marjan Krisper

17. 04. 2013

slovensko
društvo
informatika

1. Namen raziskave

- ❑ Analizirati načine upravljanja informatike v slovenskih poslovnih sistemih.
- ❑ Osrednji del raziskave je bil posvečen preučevanju praks in informacijske podpore planiranja informatike.
- ❑ Poleg izdelave plana, so bile vključene tudi aktivnosti meta-planiranja SPI ter upravljanja uresničevanja plana.
- ❑ Rezultati raziskave so potrdili smiselnost razvoja ogrodja za celovito obvladovanje SPI.
- ❑ V prispevku so predstavljene le splošne ugotovitve raziskave.

2. Metodologija

Priprava vprašalnika

- ❑ Sodelovanje ekspertov z različnih področij upravljanja informatike (strateško planiranje informatike, upravljanje informatike, poslovno-informacijska arhitektura, metodologije razvoja IS, zunanji in notranji deležniki)
- ❑ Obseg: 38 sklopov vprašanj.
- ❑ Poleg splošnih zaprtih vprašanj, sedem stopenjske Likertove lestvice (1: močno se ne strinjam, 4: nevtrarno, 7: močno se strinjam).

Izbira vzorca in zbiranje podatkov

- ❑ Populacija: 1000 največjih podjetij v Sloveniji po številu zaposlenih (IBON 2010), 100 inštitucij javne uprave.
- ❑ papirni vprašalnik + uporabniško ime in geslo za izpolnjevanje vprašalnika na spletu.
- ❑ Raziskava je bila izvedena med decembrom 2011 in aprilom 2012.
- ❑ 117 vsaj deloma izpolnjenih vprašalnikov, 95 popolno izpolnjenih vprašalnikov (8,6%).

Omejitve raziskave

- ❑ Izbira vodje informatike kot edinega anketiranca iz posameznega poslovnega sistema.
- ❑ Vodjem informatike priporočamo, da v anketiranje vključijo več deležnikov (npr. člane uprave, vodje oddelkov in ključne uporabnike).

3. Rezultati

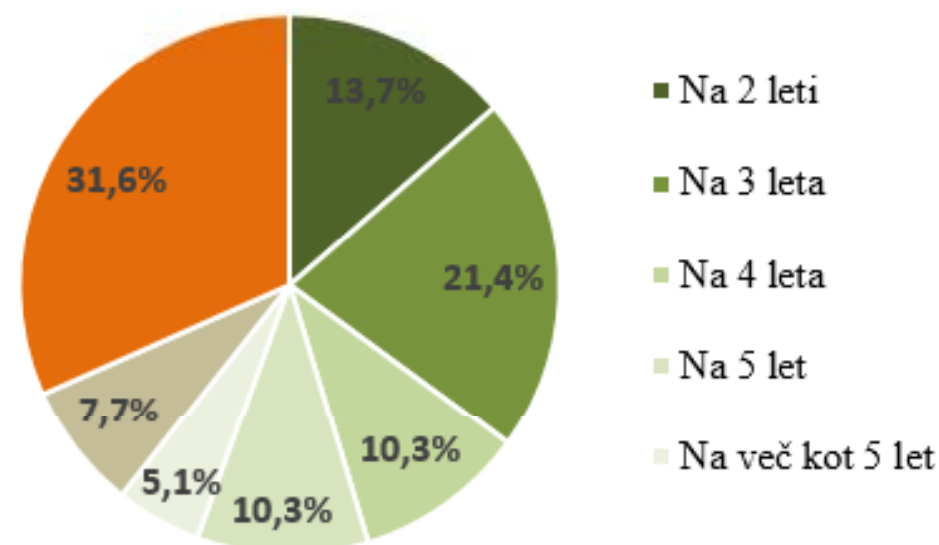
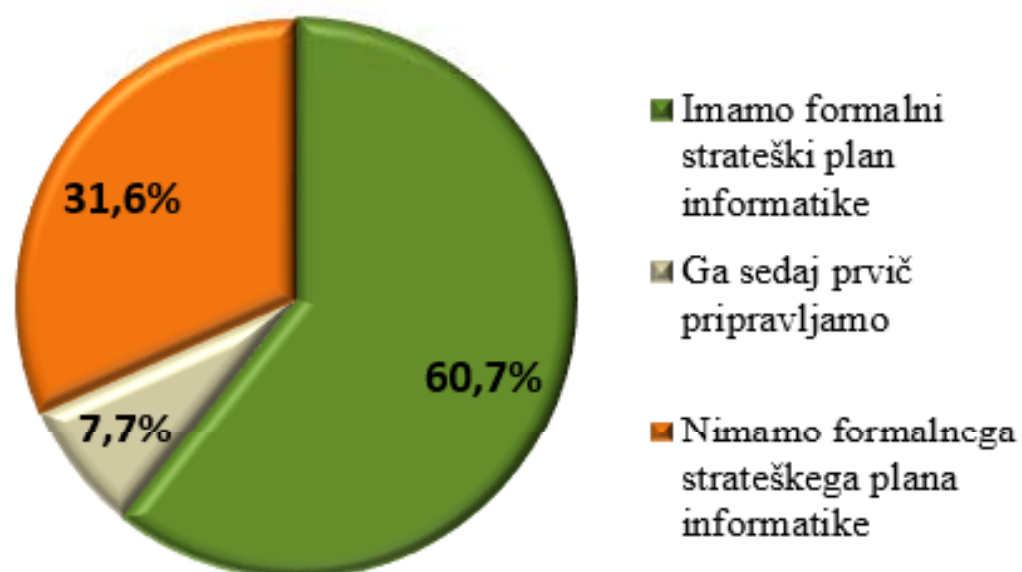
Porazdelitev vzorca po panogah

- Vzorec 117 poslovnih sistemov.
- V povprečju so nekoliko večji poslovni sistemi kot je povprečje v populaciji 1000 največjih slovenskih podjetij.
- Anketiranci so bili večinoma vodje informatike z več kot deset letnimi izkušnjami na področju IT znotraj poslovnih sistemov.
- Povprečni delež zaposlenih v Službi/oddelku za informatiko v vzorcu je 3%.

3. Rezultati

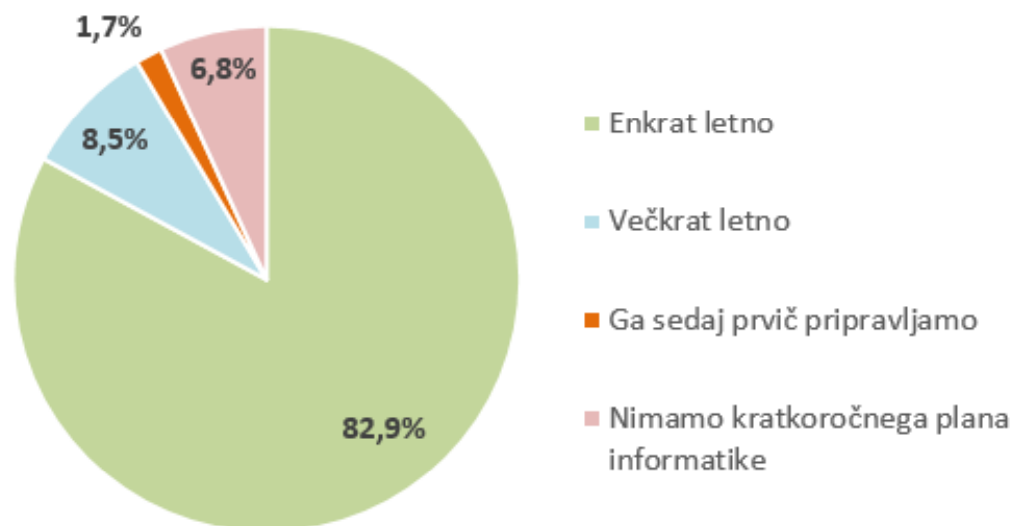
Obstoj strateških planov informatike, periode planiranja

3. Rezultati

Periode letnega planiranja

- Izmed 71 PS, ki imajo formalni strateški plan informatike, le en PS nima formalnega kratkoročnega plana (ta strateško planira na dve leti).
- Izmed 46 PS, ki še nimajo strateškega plana, jih 37 kratkoročno planira na letni ravni, 2 ga pripravljata prvič, 7 pa nima niti kratkoročnega plana.
- En PS sedaj prvič pripravlja tako formalni strateški kot kratkoročni plan informatike.
- 6 PS nima izdelanega ali vsaj v pripravi niti formalnega strateškega, niti formalnega kratkoročnega plana informatike.

3. Rezultati

Pobudniki planiranja informatike

	Frekvenca	Odstotek
Vodstvo poslovnega sistema	27	23,1%
Vodstvo informatike	35	29,9%
Vodje oddelkov	0	0,0%
Vodstvo poslovnega sistema in vodstvo informatike skupaj	25	21,4%
Vodstvo informatike in vodje oddelkov skupaj	7	6,0%
Vodstvo poslovnega sistema, vodstvo informatike in vodje oddelkov skupaj	12	10,3%
Notranji nadzorni organ, zadolžen za upravljanje strateških vidikov informatike	0	0,0%
Drugo:	11	9,4%
Skupaj	117	100,0%

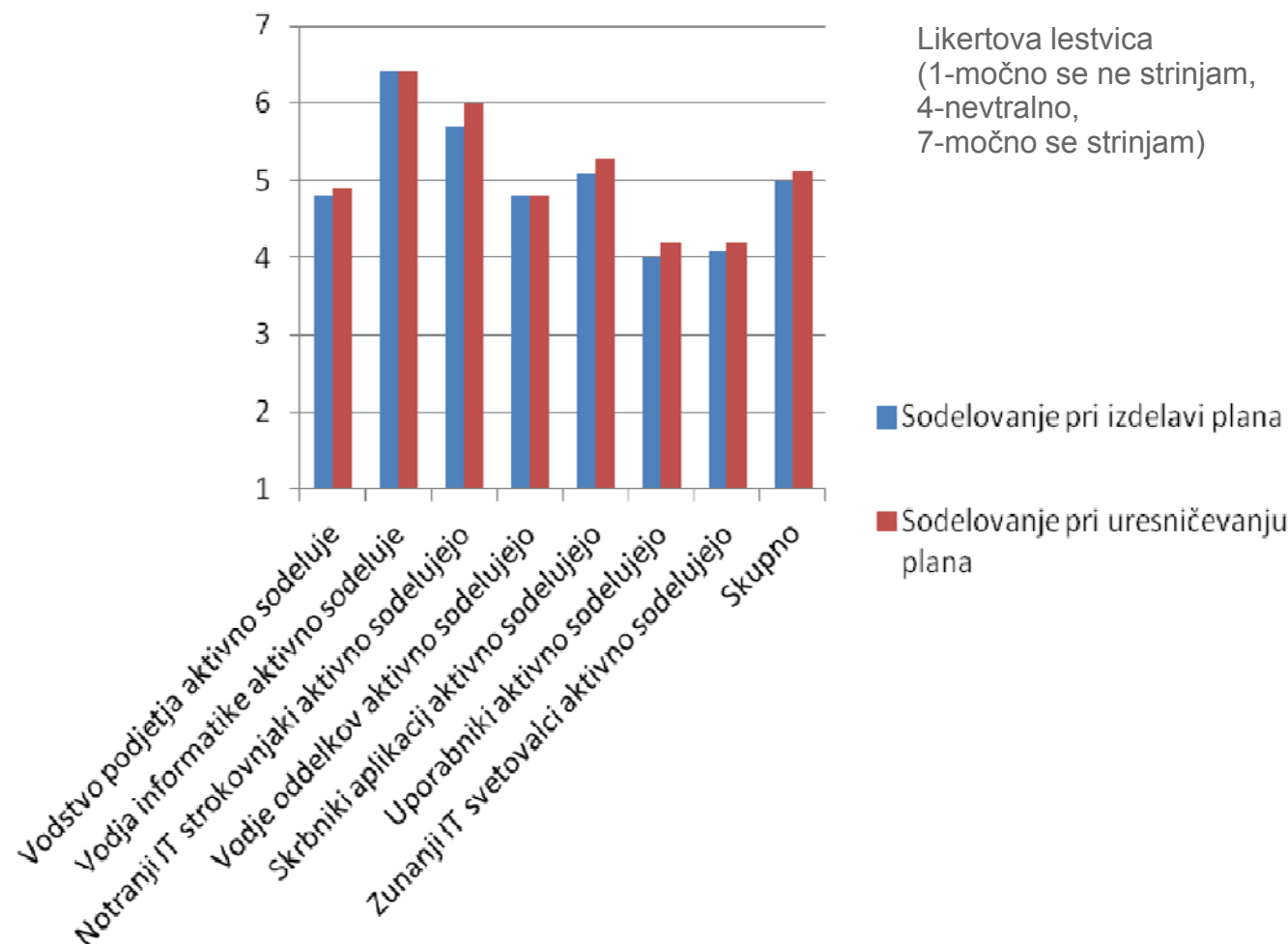
- Pobudnik planiranja informatike je v slovenskih PS (n=117) najpogostejše Vodstvo informatike.
- Vodstvo informatike je v zadnjem času pridobilo večjo vlogo tudi pri upravljanju strateških vidikov informatike.
- Kot slabo lahko v slovenskih PS izpostavimo **ne vključenost vodij oddelkov** v skupne pobude za SPI.
- **Noben PS pa nima stalne notranje skupine za SPI**, kar bi bilo potrebno, če bi želeli doseči višje zrelostne ravni procesa SPI.

3. Rezultati

Deležniki planiranja informatike

- Dvig stopnje sodelovanja različnih skupin deležnikov pri izdelavi in uresničevanju plana predstavlja enega od kritičnih dejavnikov uspešnosti SPI.

3. Rezultati

Formaliziranost pristopa SPI in opredeljenost vloge skrbnika plana

- Ugotavljamo, da je formaliziranost pristopa planiranja informatike v slovenskih PS slaba (povprečje 3,46). Formaliziranost pristopa SPI je po Cobitu 4.1 zahtevana za doseganje tretje zrelostne stopnje (na lestvici od 1 do 5).
- Vloga skrbnika plana informatike je formalno opredeljena v **33,3%** anketiranih PS (n=117). V skupini PS, ki imajo strateški plan informatike (n=71), je ta vloga opredeljena v 40,8%.
- **Skrbnik planov informatike je zelo pomembna vloga, še posebej če želimo, da se izdelki strateškega plana posodablajo sprotno in ne le občasno.**

Formaliziranost pristopa PIA in opredeljenost vloge arhitekt PIA

- Ugotavljamo, da je formaliziranost pristopa PIA v slovenskih PS še slabša od formaliziranosti in uporabe SPI (povprečje 3,36).
- **Vloga arhitekta poslovno-informacijske arhitekture je formalno opredeljena le v 15% PS.** Opredeljenost te vloge je boljša v PS, ki imajo strateški plan (19%), v primerjavi s tistimi, ki imajo le kratkoročni plan (7%).

Vlogi skrbnik plana informatike (povprečje 5,2) in arhitekt PIA (povprečje 4,86), se vprašanim vodjem informatike zdita pomembni vlogi, ki vplivata na uspešnejše upravljanje informatike.

3. Rezultati

Informacijska podpora planiranju informatike

- Za večjo uspešnost planiranja in spremljanja informatike bo zato v slovenskih PS potrebno **bistveno izboljšati informacijsko podporo.**
- Doseči večjo homogenost uporabe orodij poslovno informacijske arhitekture.

Vrsta informacijske podpore	Min	Max	Povprečje	Stand. deviacija
Specializirana informacijska rešitev, ki vodi skozi aktivnosti procesa izdelave plana	1,00	7,00	2,96	1,93
Orodja za sodelovanje	1,00	7,00	5,36	1,65
Skupno intranetno mesto za dostop do izdelkov plana	1,00	7,00	4,45	2,07
Splošno risarsko orodje za izdelavo arhitekturnih modelov	1,00	7,00	3,79	2,10
Specializirano orodje za modeliranje poslovno informacijske arhitekture pri SPI	1,00	7,00	2,76	1,86
Uporaba istega orodja za vse modele poslovno informacijske arhitekture pri SPI	1,00	7,00	3,48	1,96
Orodja poslovnega obveščanja za izdelavo sistema kazalnikov, spremljanje uresničevanja plana in uspešnosti planiranja informatike	1,00	7,00	3,23	1,89
Povprečje informacijske podpore			3,72	

3. Rezultati

Enotnost upravljanja poslovnega in informacijskega sistema

- Slaba enotnost spremljanja planov (informatike in poslovanja), neenotnost obvladovanja sprememb in nizka homogenost informacijske podpore tem področjem v PS kot celoti.
- Kot nujno izboljšavo, predlagamo:
 - uskladitev procesov SPI s procesi poslovnega planiranja, spremljanja ter obvladovanja sprememb,
 - uvedbo enotnega orodja za upravljanje sprememb poslovno informacijske arhitekture ter
 - enotne rešitve poslovnega obveščanja za vsa področja PS

Uporaba izdelkov strateškega plana pri operativnem upravljanju informatike

Povezanost planiranja informatike s PIA in razvojem IS	Min	Max	Povprečje	Stand. deviacija
Arhitekturni modeli iz plana informatike, se uporabijo pri nadaljnjih arhitekturnih aktivnostih.	1,00	7,00	4,43	1,57
Arhitekturni modeli iz strateškega plana, se v istem orodju kot so bili izdelani, tudi vzdržujejo ter v istem orodju v okviru arhitekturnih aktivnosti podrobneje razdelajo.	1,00	7,00	3,21	1,84
Ko se pri izvajanju IT projektov pojavi priložnost za uporabo arhitekturnih modelov iz plana, se ti uporabijo.	1,00	7,00	4,26	1,50
Ko se pri izvajanju IT projektov pojavi priložnost za uporabo opredelitev projektov in njihovih prioritet, se te uporabijo.	1,00	7,00	4,69	1,43

4. Zaključek in vprašanja

- Zrelost praks upravljanja informatike, tako izdelave planov kot praks PIA je v slovenskih poslovnih sistemih dokaj nizka.
- Med vodstvi slovenskih PS je potrebno:
 - **dvigniti stopnjo zavedanja** o njihovih odgovornostih za SPI in PIA procese, da bodo te odgovornosti in vloge ustrezno opredelili,
 - **dvigniti nivo sodelovanja vseh ključnih deležnikov** v celoten proces SPI, predvsem vodstva, vodij oddelkov in uporabnikov,
 - **dvigniti stopnjo formaliziranosti pristopov SPI in PIA** in zagotoviti njuno čim boljšo medsebojno **integracijo** ter integracijo s poslovnim planiranjem in upravljanjem,
 - **izboljšati informacijsko podporo ter zagotoviti njeno homogenost.**

Vprašanja, pripombe, predlogi na: alenka.rozanec@fri.uni-lj.si